

Pia Olsen Dyhrs folkemødetale

Taler

Pia Olsen Dyhr
Formand for Socialistisk
Folkeparti

Dato

19. juni 2016

Sted

Hovedscenen, Allinge,
Bornholm

Når man som politiker bevæger sig ned ad Christiansborgs gange. Så støder man ofte på rundvisninger. Folk, som taler andre sprog. Som er på besøg fra hele verden for at se vores parlament.

Fra Nepal, Afrika eller måske Tyrkiet.

Som bevæbnet med notesblokke og spidse ører suger til sig. Går på opdagelse i vores demokrati.

Delegationer fra hele verden besøger hvert år Folketinget. Vores åbne og frie demokrati og folkestyre er noget, der trækker.

Men måske skulle de næste gang i stedet drage 140 kilometer østpå netop på denne tid af året.

For det er jo i virkeligheden her. Til Folkemødet. At man kan mærke vores demokrati.

For vores danske demokrati er meget mere end Christiansborg og ord fra talerstolen bag dets tykke mure. Det danske demokrati lever vi. Og her på Bornholm mærkes det bedre end andetsteds netop i disse dage.

Det er her i Allinge, at temperaturen på vores demokrati skal tages.

Og var der stuegang lige nu, vil jeg mene, at patienten har det ganske glimrende.

Regnvejr eller ej. Foreninger. Ildsjæle. Politikere. Engagerede danskere.

I debatter, workshops, snak over en øl, eller to, eller en tidlig kop morgenkaffe.

Jer, der er stået tidligt op en søndag morgen for at lytte med her.

Her lever demokratiet.

Og man kommer næppe længere rundt på hylderne i den demokratiske

bolsjebutik end her i disse dage.

Det er dejligt og opløftende at være til Folkemøde sammen med jer.

Det er i det hele taget godt og sundt for enhver at komme lidt væk fra Borgen.

Sidste år druknede dele af folkemødet ikke i regn og blæst, men i stedet lidt i valgkampen.

Lidt træls. Men endnu mere end træls, at det så nu også er præcis et år siden, vi fik en ny regering.

For sikke en forskel, et år gør.

Jeg ved godt, at der kan være en del børnesygdomme sådan det første års tid i alles begyndende leveår. Men vi er vist et godt stykke udover naturlige mæslinger og røde – jeg mener – blå hunde.

Kønt har det ikke været.

Da regeringen for eksempel valgte at trumfe besparelser igennem på udviklingsbistanden på trods af, at den havde et flertal i mod sig.

Eller da en tidligere landbrugs, undskyld, jeg mener miljøminister, stædigt holdt fast i tvivlsomme beregninger af miljøkonsekvenserne af regeringens sorte landsbrugspolitik.

Eller for nylig, da regeringen her lige op til folkemødet satte turbo på og brændte milliarder af på alt for mange og for dyre kampfly. Desværre et signal om, at den vil tilbage til Foghs krigeriske udenrigspolitik.

Nu er jeg ikke børnepsykolog: men det virker, som om regeringen allerede efter et år er kommet i trodsalderen.

Gennemfører sin politik trods flertal.

Plejer de gamle venner i landbruget, sådan på autopilot.

Vil til igen at bosse sig igennem ude i verden.

Ikke godt for vores fællesskab og demokrati. Eller kloden.

Men i virkeligheden skal man ikke bedømme regeringen så hårdt på det, den har udrettet det første år. Nej i stedet på alt det, den ikke har udrettet.

Her gemmer sig et meget mere trist facit.

Et hvad jeg vil kalde forsømt år.

Vi står overfor tre store udfordringer og kriser i denne tid.

En klimakrise.

En flygtningekrise.

En ulighedskrise.

Er vi på et år kommet tættere på løsningen af dem? Nej da, tværtimod.

Siden klimatopmødet i Paris i vinter har regeringen brugt tiden på at skabe usikkerhed om hele Danmarks klima- og miljøengagement, senest med PSO-afgiften. Jeg ved ikke præcis hvor på pantone-skalaen at regeringens miljøpolitik befinder sig, men vi er i hvert fald meget langt fra de grønne nuancer.

Flygtningekrisen – ja, her er det mest de hårde symbolmeldinger, som har fyldt. Og uden at lyde som en speedy eller vrissen Clement, så ville det være godt med nogle mere klare svar også fra regeringen: Hvordan vil den kæmpe for den europæiske løsning, som er så afgørende?

Og ulighedskrisen. Ja, uligheden stiger herhjemme. Det har den gjort siden midten af 80'erne. Det kræver en massiv indsats ikke mindst i skoler og dagsinstitutioner. Så alle børn uanset baggrund får en chance. Hvad gør regeringen? Den skraber i stedet penge sammen til topskattelettelser i efteråret.

Det er jo den stik modsatte vej, vi skal:

Vi skal have mere fut under den grønne omstilling – ikke mindre.

Vi skal gøre, hvad vi kan for at få en holdbar europæisk løsning på flygtningekrisen.

Og vi skal sætte en stopklods for ulighedens vokseværk.

Det ville være visionær politik.

Men der er desværre ikke mange visionære lys i regeringens 1-års fødselsdagskage.

Og det er en skam. For noget af det, som vi skal tilbage til i dansk politik, det er netop perspektiverne og værdierne. Visionerne.

Vi skal evne at tænke længere end blot til næste finanslov. Videre end blot bundlinjen i et flygtigt regneark.

Længere end næste saftige sound bite eller taktiske manøvre.

Hvis folk skal engageres i politik – som var det folkemøde hver dag, året rundt, landet rundt – så skal vi videre end det.

Det ansvar påhviler os alle. Også mig selv.

Og det kan vi godt løfte.

Lad mig komme med et eksempel på, hvad jeg mener.

På hvilke spørgsmål, vi skal stille.

Et af dem er, om vi har formået at få familie- og arbejdslivet til at hænge godt nok sammen.

Jeg bor i et helt almindeligt villakvarter. Og når vi snakker hen over hækkene, er jeg ikke så sikker.

Min nabo for eksempel. Tre børn. Begge forældre med fuldtidsarbejde.

Drøner derudad.

Som moren siger: Vi løber afsted med 160 km i timen og er alligevel ikke tilfredse med al det, vi når. Vi er i stedet endt med at fokusere på alt det, der ikke bliver nået.

Lysten og al det sjove er væk.

Men jeg behøver sådan set slet ikke kigge eller tale hen over hækken.

Mit eget liv.

Min mand og jeg har indimellem alt for travlt.

Da vores datter begyndte at sige, at vores yndlingsord nok var: ”Jeg skal liiiiige ...” Ja, så var det et vigtigt wake-up call.

Så vidste vi, at den nok var lidt gal.

Hæver vi blikket lidt fra villavejen, må vi nok konstatere, at der i mange familier hver eneste dag landet over styrtes rundt som i en triatlon eller ironman for at få det til at hænge sammen.

I ekspresfart mellem skrivebordet på arbejde, køledisken i Netto, børnehaven og skolen – måske med et mobil-headset med chefen hængende ud af ørene. Og så forfra. Og forfra. Dag efter dag.

Mange børn vokser i dag op med alt for travle forældre.

Og de voksne, de går ned med stress.

Er vi da et land af pylrehoveder eller hypokondere?

Nej, Danmark er faktisk det land i Europa, hvor forældre arbejder næstmest kun overgået af Sverige.

Godt for samfundet. Hvis det ikke liiiiige var sådan, at hver anden kvinde og lidt færre af jer mænd faktisk mener, det er mere end stressende at få hverdagen til at hænge sammen.

Mange børn vokser også op med ensomhed, fordi deres forældre bruger mere tid foran Outlook end ved gyngestativet.

Sådan skal det da ikke være.

Det, som jeg næsten synes, er det værste, det er, at det bliver gjort til et individuelt problem. Så er det bare den enkelte familie, som må tage sig sammen. Den enkelte mor, som må blive bedre til at få styr på tiden. Den enkelte far, der må slappe lidt af på arbejde. Man kan næsten se en sur klumme i Berlingske for sig, ikke?

Men det er jo netop ikke den enkelte families problem. Det er vores alle sammens problem, at vi har skabt et samfund, hvor det er sådan.

Men så er det heldigvis også sådan, at når vi har indrettet os sådan – så kan vi som mennesker ændre det; ommøblere virkeligheden, indrette os på ny.

Men det kræver, at vi som politikere lægger kassetænkningen på hylden. Lader være med at tænke arbejdsmarkedspolitik her, folkeskoler og børnehaver der. Og til gengæld lader kreativiteten blomstre.

SF foreslog tidligere i år, at forældre med helt små børn kunne gå ned på 30 timer ved at tage et såkaldt babylån. Så et bedre familieliv og økonomi hænger sammen.

Men hvorfor stoppe her? Hvorfor ikke se på flere ideer. Tage nye skridt. Til at lette livet for børnefamilier.

Det synes jeg, der er meget, meget mere perspektiv i, end at debattere topskattelettelse gennem hele efteråret.

Det ville være lettelse, som rent faktisk kunne mærkes – og gjorde en forskel.

Det handler om, hvilket liv vi vil leve. Hvilken fremtid vi vil give vores børn.

For vi har vel næppe stiftet familie for at placere os selv og vores kære i et hamsterhjul. Eller hvad?

Det er den slags perspektiv og diskussioner, vi skal have mere af i dansk politik.

Hvordan skal al det blive til virkelighed. Tænker I måske.

Det kan jeg godt forstå.

For ligesom manglen på visioner er meningsløs. Så er manglen på at virkeliggøre dem nyttesløs. Så bliver det bare varm luft – og det styrker ikke ligefrem vores folkestyre eller demokrati.

Men skulle der mangle penge til for eksempel at ansætte flere pædagoger, så familier trygt kan aflevere børnene og vide at en pædagog ikke skal stå alene med to-tre håndfulde børn, ja, så er der et godt sted at kigge hen.

Nu er vi jo på en ø, så ja, man kan blive inspireret til at tage på skattejagt.

Dog nok under lidt sydligere himmelstrøg.

Man skal nok have kappet samtlige tv- og internetkabler de seneste måneder for ikke at have fulgt den ene sag om skattely og skattefusk efter den anden vælte ud af skabet.

En trist opvisning i lige dele dårlig moral og dømmekraft. Også blandt danske banker og velhavere.

Men det ser heldigvis ud til, at danskerne har fået nok. Jeg læste for en uge siden,

at en stor dansk og nordisk bank er styrtdykket ned af listen over virksomheders troværdighed og omdømme.

En bank, der gennem foråret er snuppet i flere tilfælde af kreative skattefiksfakserier – lige fra Panama og Luxemburg til Rusland.

Danskerne har fået nok. Og Simon Spies motto om at al omtale er god omtale er hermed modbevist.

Vi siger ganske enkelt nej tak til den slags skatte-fiksfakseri.

Desværre er der langt flere banker og virksomheder, som har svært at balancere moral, dømmekraft og det at bidrage til det samfund, de faktisk tjener penge på.

Jeg klikkede lidt rundt på nettet og fandt den ene reklame efter den anden, hvor virksomheder og banker helt åbenlyst reklamerer for, at de gerne vil hjælpe med særdeles kreative skattehjælp. Så man som kunde kan ende med intet at betale i skat eller meget, meget lidt.

Udover at mange af annoncerne er så klickefulde, at de leder tanker hen på Dollars og Dallas, og derfor er ret komiske – der sker åbenbart ikke så meget nyt i overklassen – så er det helt, helt uholdbart.

Hvert år går Danmark glip af, hvad der svarer til 3000 kroner for hver eneste dansker – spæd til gammel – på grund af skattespekulation og fusk.

Det svarer til, at nogen i nattens mulm og mørke hiver tre tusindkronersedler op af alle danskeres tegnebøger, mens vi sover. År efter år.

Nu vil jeg gerne væde på, at hvis I gik rundt her på Folkemødet, så ville det være næsten umuligt at finde en politiker, som ikke ville sige: det er for galt. Sikke noget.

Jo tak. Men hvad med lidt mere handling og lidt mindre snak.

Det er nu engang svært at mene sig til en bedre verden.

Noget af det, der nager mig mest ved skattesnyd, er, at der jo er mange, som

direkte eller indirekte kender til det. Ved at det foregår på ens arbejdsplads. Men som holder mund eller vender det blinde øje til. Pæne mennesker i slips og spadseredragter. Som sidder på en stor viden. Men som ikke handler.

Det skal være slut. Det er en syg kultur. Den kultur skal ændres nu. Og om ikke af sig selv, så med lovgivning.

I dag beder vi rask væk lærere og pædagoger gribe ind, hvis unge kommer ud i kriminalitet. Selv smårapserier. Så sættes hele apparatet i sving.

Men når milliarder fosser ud af det danske samfund, så er der meget, meget stille. Her må vi have de samme krav. Have de samme forventninger. Ved du noget – så sig noget.

Og så skal der skrues op for straffen. At blive ramt på pengepungen er en logik, der går ret rent ind i de her brancher. Så må vi jo også tale det sprog. For skattely – det lyder jo meget sødt, egentligt. Men det er blot et poetisk ord for grådig egoisme. En egoisme, som undergraver vores alle sammens fællesskab.

Jeg begyndte min tale med, hvad man vel kan kalde en hyldest til vores demokrati, folkestyre og til folkemødet her.

Et demokrati og folkestyre, vi skal udvikle ved at få mere perspektiv ind i dansk politik. Vi skal turde og evne at tænke videre end det daglige Christiansborg-trummerum. Hvad er det for et samfund, vi vil have? Har vi brug for at indrette os på nye måder?

Og så skal vi have retfærdigheden tilbage i højsædet. Ingen – uanset hvor rig og mægtig – skal kunne slippe uden om at bidrage til samfundet. At alle bidrager, gør at vores samfund hænger sammen. Solidaritet og fællesskab går hånd i hånd.

Et levende og stærkt demokrati er mere vigtigt nu end nogensinde. Vi har på det oplevet uhyrlige angreb i Paris, Bruxelles, Orlando og så Paris igen. Og senest er et britisk parlamentets medlem blevet slået ihjel.

Det skal mødes med lige dele fasthed og fornuft. Vi skal ikke sidde på hænderne.

Og så skal det ikke mindst mødes med vores stærkeste kort – det, som selv de

mørkeste kræfter ikke kan slå ihjel: nemlig vores levende og levede demokrati. Hvor vi frit mødes på tværs af anskuelser. Debatterer. Udvikler nye ideer. Gør vores samfund bedre. Vores fællesskab stærkere.

Alt det, som folk drager hertil fra hele verden for at studere.

Alt det, I har været en aktiv del af de sidste fire dage.

Tak for det.

Tak for et skønt folkemøde.

Vi ses igen til næste år. Og året derefter. Og året derpå.

God søndag!

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Folkemødetale, Politisk tale, Socialistisk Folkeparti

Relateret

Pia Olsen Dyhrs folkemødetale
14. juni 2019

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/pia-olsen-dyhre-folkemoedetale-2016>